

EDITORIAL

Δικαιώμά μας να τον έχουμε, υποχρέωσή μας να τον διεκδικούμε

Ήταν σε ένα ταξίδι στη νότια Ισπανία το καλοκαίρι του 2008. Η χώρα είχε καταλάβει "τι εστί κρίση" πολύ νωρίτερα από την Ελλάδα, με την κατάρρευση της αγοράς εξοχικής κατοικίας, που είχε αφήσει χιλιάδες σπίτια απούλητα και χιλιάδες ανθρώπους άνεργους.

Τα απούλητα σπίτια έμεναν άδεια, αλλά τα πάρκα και οι πλατείες της Σεβίλλης και της Κόρδοβας ήταν γεμάτα –όχι από τουρίστες, από Ισπανούς. Οι άνθρωποι συζητούσαν εκεί, τραγουδούσαν εκεί, έκαναν πικ-νικ με τα ελάχιστα, διάβαζαν, διαφωνούσαν, γνωρίζονταν.

Σε ανοιχτούς, όμορφους, ασύλητους δημόσιους χώρους, που λειτουργούσαν ως σημείο κοινωνικής συνύφρασης, σαν αγορά –με την αρχαία της έννοια- ως τόπος παρηγοριάς και αναψυχής μέσω της συναναστροφής.

«Εδώ διασκεδάζω και συναντάω ανθρώπους, χωρίς να χρειάζομαι λεφτά. Εκτονώνομαι εδώ. Είναι ευτύχημα ότι έχουμε αυτούς τους χώρους, που ανήκουν σε όλους, χωρίς αντίτιμο», μας είχε πει τότε ένας νεαρός, άνεργος επί έξι μήνες Ισπανός και για τα δεδομένα του (τότε ακόμη) ακριβοπληρωμένου lifestyle της Ελλάδας, η δήλωσή του θα φαινόταν ίσως περιεργή για πολλούς Έλληνες.

Οι Ισπανοί, όπως και άλλοι τυχεροί Ευρωπαίοι, που αξιώθηκαν τον δημόσιο χώρο, άφθονο και αισθητικά άρτιο, γνωρίζουν από τα γενοφάσκια τους τι σημαίνει για τη λειτουργία της πόλης και της κοινωνίας η διαθεσιμότητά του.

Τώρα με την κρίση και την παράκρουση, έχουν αρχίσει να το αντιλαμβάνονται και ολόένα περισσότεροι Έλληνες (η θετική πλευρά του νομίσματος), αλλά δυστυχώς, δημόσιοι χώροι ελάχιστοι υπάρχουν, αλλού επενδύσαμε τόσα χρόνια, άλλα μαθαίναμε. Για να διασφαλίσεις κάτι, για να το προστατέψεις από βανδαλισμούς και να το αγκαλιάσεις, πρέπει να γνωρίζεις την αξία του. Κι αυτή η γνώση πρέπει να ξεκινάει ήδη από τα θρανία. Και τελικά να φτάνει στα βουλευτικά έδρανα και τα γραφεία όσων αποφασίζουν για την τύχη των ελληνικών πόλεων.

Τα τελευταία 33 χρόνια, στην Ελλάδα, 99 μελέτες για τον δημόσιο χώρο διακρίθηκαν σε διεθνείς διαγωνισμούς. Πάνω από 90 δεν υλοποιήθηκαν ποτέ. Τι μας άφησε λοιπόν πίσω το πνευματικό έργο τόσων ανθρώπων, που πάσχισαν να παρουσιάσουν μια πρόταση αξία βράβευσσης; Ελάχιστες (υλοποιημένες) εξαιρέσεις, που επιβεβαιώνουν τον κανόνα: στην ελληνική πόλη δεν υλοποιούμε τους δημόσιους χώρους βάσει σχεδίου.

«...γινόμενη μὲν τοῦ ζῆν ἔνεκεν, οὐσα δὲ τοῦ εὖ ζῆν».

Η ρήση ανήκει στον Αριστοτέλη («Πολιτικά») και αναφέρεται στο αυτονόητο –που δυστυχώς στη σύγχρονη Ελλάδα δεν εκλαμβάνεται ως τέτοιο. Ότι μπορεί μεν η γένεση μιας πόλης να ξεκινάει από την ανάγκη της επιβίωσης, αλλά για την ίδια την ύπαρξη και τη συνέχισή της δεν αρκεί το ζην. Μας πρέπει το «ευ ζην». Η διεκδίκηση του καλύτερου, όμως, απαιτεί σε πρώτη φάση γνώση του καλού.

Στο πλαίσιο του συνεδρίου «Δημόσιος χώρος ...αναζητείται», το ΤΕΕ/ΤΚΜ διοργάνωσε έκθεση βραβευμένων μελετών για δημόσιους χώρους, πλατείες, παραλιακά μέτωπα, πάρκα, ιστορικά κέντρα.

Όχι μόνο για να δώσει αφορμή για έναν διάλογο μεταξύ ειδικών (αυτήν άλλωστε την ανάγκη την ικανοποίησε το ίδιο το συνέδριο), αλλά και για να ενημερώσει τους πολίτες. Να μάθουν τι τους στερεί η μη υλοποίηση των 90 και κάτι βραβευμένων μελετών.

Για να απαιτούν από τους εκλεγμένους άρχοντές τους το οφειλόμενο αγαθό.

Για να εκτιμούν αυτό που ήδη έχουν, να το συντηρούν και να το προστατεύουν από χρήσεις μη συμβατές με το δημόσιο χαρακτήρα του και από βανδαλισμούς.

Για να ζητούν από τους μελετητές, να σχεδιάζουν έργα που απαντούν στις ανάγκες τους και παράλληλα, ανεβάζουν τον πήχη του «ευ ζην», έννοια άκρως διαφορετικής από την τρυφιλότητα, τον ευδαιμονισμό, την κατανάλωση.

Δεν είναι βέβαια η πρώτη φορά που το ΤΕΕ/ΤΚΜ προσπαθεί να ενημερώσει για το δημόσιο χώρο. Το έκανε το 2006, με σχετική καμπάνια. Το συνέχισε το 2008, μιλώντας για την ιστορική, πολιτική, περιβαλλοντική, λειτουργική σημασία των ελεύθερων χώρων και των χώρων πρασίνου στην πόλη. Το επανέλαβε πολλές φορές έκτοτε, με εκδηλώσεις και ομάδες εργασίας για τους ανοιχτούς δημόσιους χώρους της πόλης, τα στρατόπεδα, τη διαμόρφωση του ιστορικού κέντρου της πόλης σε ενιαίο μητροπολιτικό πάρκο μετά την αποχώρηση της ΔΕΘ κτλ.

Σήμερα, η συζήτηση για το δημόσιο χώρο είναι ίσως σημαντικότερη από ποτέ. Η Ελλάδα πλήττεται από μια πρωτοφανή καταιγίδα, που είναι πολύ πιθανό να πλήξει –πέραν όλων των άλλων- και τη χρηματοδότηση ενεργειών και δράσεων που αφορούν στους δημόσιους χώρους. Αυτό δεν πρέπει να γίνει.

Σε μια εποχή που κάθε τι το «δημόσιο» ενοχοποιείται και βάλλεται, σε μια χώρα που μέχρι σήμερα προτίμησε να εισπράττει πρόστιμα για τις αυθαιρεσίες σε βάρος του δημόσιου χώρου αντί να τον προστατεύει, τον χρειαζόμαστε περισσότερο από ποτέ.

Για να φιλοξενήσει την επικοινωνία, το διάλογο, τη διαφωνία, την αλληλεπίδραση των ιδιωτικοτήτων ώστε να συγκροτηθούν συλλογικότητες, τη συνεργασία των ατόμων ώστε να παραχθούν κοινές δράσεις. Οι Ισπανοί κάτι ξέρουν.

Σε ένα περιβάλλον άκρατης εμπορευματοποίησης, όπου τα πάντα είναι αντικείμενα αποτίμησης και διαπραγματεύσεως, ζητούμε χώρο οργανωμένο για κοινωνική χρήση, προϋόν μελέτης και προσεκτικού σχεδιασμού ώστε να καλύπτει τις ανάγκες και να προάγει την αισθητική μας. **Είναι δικαίωμά μας να τον έχουμε, υποχρέωσή μας να τον διεκδικούμε. ■**

Ιδιοκτήτης: ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΝΠΔΔ

Μ. Αλεξάνδρου 49, 546 43, Θεσσαλονίκη

www.tkm.tee.gr

15νθήμερη εφημερίδα του ΤΕΕ/ΤΚΜ, αποστέλλεται δωρεάν στα μέλη του

Εκδότης - Διευθυντής

Τάσος Κονακλίδης, Πρόεδρος ΤΕΕ/ΤΚΜ

Υπεύθυνος τυπογραφείου

Μαρία Σπυροπούλου

Συνεργάτες

Αλεξάνδρα Γούτα, δημοσιογράφος

Άγγελος Αγγελίδης, δημοσιογράφος

Βίκυ Παπαγεωργίου, αρχιτέκτων

Έλσα Φωκά, αρχιτέκτων

Χρύσα Λασκαρίδου, χημικός μηχανικός

Καλλιτεχνική επιμέλεια

Βίκυ Παπαγεωργίου, αρχιτέκτων

Έλσα Φωκά, αρχιτέκτων

Εξώφυλλο: Δημήτρης Βλάχος

Φωτογραφία: Αφίσα Συνεδρίου "Δημόσιος χώρος... αναζητείται"

e-mail Γραφείου Τύπου

paraget@central.tee.gr

fokaels@central.tee.gr

Σελιδοποίηση-Διαχωρισμοί-Μοντάζ-Εκτύπωση

Μ. Διαμαντίδη Α.Ε.,

ΒΙ.ΠΑ. Λακκώματος, Χαλκιδική,

Τ.Κ. 63 080, Τ. 23990 20393, Φ. 23990 51623

e-mail: aa@otenet.gr, design@diamprinting.gr

Διαφημίσεις

Δόμνα Τοπουζίδου, τηλ. 2310 883170, fax: 2310 883161

e-mail: domnatop@central.tee.gr

Το Τεχνογράφημα δημοσιεύει ενυπόγραφες επιστολές αναγνωστών, οι οποίες εκφράζουν την άποψη του συντάκτη τους. Η σύνταξη διατηρεί το δικαίωμα να συντομεύει τα κείμενα

ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Τα νέα τηλέφωνα του ΤΕΕ/ΤΚΜ

Γραφείο Προέδρου: 2310 883170

Τμήμα Διοικητικών & Οικονομικών Υπηρεσιών

Πρωτόκολλο 2310 883101-3

Λογιστήριο 2310 883104-6

Συνδρομές - Κρατήσεις 2310 883107

Τμήμα Επιστημονικών & Αναπτυξιακών Θεμάτων

Επιστημονικά - Αναπτυξιακά 2310 883120-2&4

Εκπρωσώπησης 2310 883121

Τεχνογράφημα 2310 883125

Τμήμα Επαγγελματικών Θεμάτων

Αμοιβές 2310 883144-6

Συλλογικές Συμβάσεις 2310 883144-6

Σεμινάρια 2310 883145

Δημόσια Έργα 2310 883143

Γραφείο ΓΟΚ 2310 883152

Μητρώο μελών - Βεβαιώσεις 2310 883140

Πειθαρχικό Συμβούλιο 2310 883150

Άδεια Άσκησης Επαγγέλματος 2310 883140 & 1

Πραγματογνωμοσύνες 2310 883140 & 1

Νομική Υπηρεσία 2310 883109

Τμήμα Βιβλιοθήκης & Πληροφόρησης

Τράπεζα Πληροφοριών 2310 883186

Δανεισμός 2310 883187